

הגאון רבי נפתלי נוסבוים שליט"א: "להקפיד על לימוד הלכה יומיומי"

הגאון רבי נפתלי נוסבוים שליט"א, ראש ישיבת 'חיי משה', הקדיש את דבריו לעידוד לימוד ההלכה בקרב בחורי הישיבות:

כשיודעים הלכה, יודעים איך להתנהג. יודעים את כל הפרטים בכל מהצבים, בכל מקומות שהוא נמצא. התורה מדריכה את האדם בכל מקום. היום 'דרשו' מוסיף הרבה מאוד בלימוד ההלכה.

במשנה ברורה במהדורת 'דרשו' מובאים פסקים רבים של גדולי הדורות שלא מוזכר במשנה ברורה. הדימוי מילתא מילתא של גדולי הדורות. מאוד חשוב שכל אחד יקבע לו זמן מסוים ללימוד ההלכה. להיות עקבי בזה, לא להחסיר אף יום.

הגאון רבי דוד הלל שליט"א: "להקפיד להיות במצב של עליה"

הגאון רבי דוד הלל, מראשי ישיבת 'ברכת אפרים' ורב קהילת 'אבן ישראל' שנשא את דברי ההקדמה הפותחים את הכינוס:

"בחור שעולה מישיבה קטנה לישיבה גדולה נמצא למעשה על פרשת דרכים, לפניו דרך אחת היורדת מטה ודרך אחרת העולה מעלה. צריך להקפיד להיות כל הזמן בדרך העולה מעלה, ולהיזהר שלא לסטות חלילה לדרך הירידה.

רבי ירוחם ממיר מספר משל בשם רבי איצ'לה מפוניבז' על יהודי שרוצה לעשות שותפות, ויש לו שתי אפשרויות, להיות שותף של עשיר שנמצא בירידה, או של אדם שאינו עשיר, אך נמצא במצב של עלייה מתמדת בעסקים ובנכסים שלו. אומר רבי ירוחם בשם רבי איצ'לה:

הקב"ה רוצה לעשות אתנו שותפות. אבל הקב"ה אומר אני מוכן להיות שותף עם מי שנמצא במצב של פריחה, גדילה, מי שמטפס למעלה, ולא ח"ו עם מי שנמצא במצב של כמישה ונובל חלילה.

הגה"צ רבי אורי וייסבלום שליט"א: "היצר הרע מגיע יחד איתך"

המשגיח הגה"צ רבי אורי וייסבלום שליט"א, מיישבת 'נחלת הלויים' בחיפה, ריתק את קהל השומעים בדברי הדרכה היוצאים מן הלב, ובגנון המיוחד השמור לו בשפה בהירה וברורה הרחיב בכמה וכמה נקודות הנוגעות לחיי המעשה בישיבה הגדולה, כשהוא מפציר בבחורים העולים לישיבה גדולה שיהיו מהחכמים אשר עיניהם בראשיהם, וישמו על לבם שלא לאבד את ההישגים הרבים שצברו בישיבה הקטנה, אלא יהיו תדיר במצב של עלייה:

"כשבחור מגיע לישיבה גדולה, באופן טבעי היצר הרע בא יחד אתו, מתעורר איזה רצון לפרוק עול, בכל מיני דברים. בישיבה הקטנה הוא היה נתון במסגרת יותר קפדנית, היה קשה, ועכשיו מתעורר רצון לפרוק עול: חלילה וחס עישון, או פטפטט עד השעות הקטנות של הלילה, או כל מיני הנהגות שאינן תואמות הנהגות של בן תורה. הבחור אינו יודע שהוא מאבד רכוש כל יסולא מפז.

"קנית כל כך הרבה. בנית את חיך עם סדה, תפילות, לימוד מוסד, הנהגות טובות ואתה מבזבז אותם בגלל רצון לפרוק עול?"

"צריך לדעת שבגרות איננה נמדדת בפריקת עול אלא בקבל עול, מה שאדם מקבל על עצמו עול, עול תורה עול תפילה עול יראת שמים וקיום מצוות בזה נמדדת גדלותו של האדם, מה שהוא מסוגל לקבל על עצמו יותר עול כאן נמדדת גדולתו".

נשיא 'דרשו' רבי דוד הופשטטר שליט"א: "הרחק משכן רע"

נשיא 'דרשו' רבי דוד הופשטטר שליט"א פתח כדרכו בפלפול בענייני דיומא, ולאחר מכן עבר לעסוק בהנהגות האדם עם חבריו, על פי דברי חז"ל בכמה מקומות בפרא א' של מסכת ברכות.

"כמו שצריכים להידבק ברב צריכים גם להידבק בחברים טובים. שלא יהיה משהו אקראי. כל אחד צריך שיהיו לו חברים טובים שיהיו אדוקים זה בזה, לומדים ביחד, עושים שטייגן ביחד, יש להם אותו מהלך ועובדים ביחד את ה'. אבל גם למי שאינו מהחבורה שלך הווי מקבל אותו בסבר פנים יפות.

"לעומת זאת לגבי חברים שאינם טובים, אומר התנא "הרחק משכן רע". אתה יכול וצריך לדון כל אדם לכף זכות, אבל אם חלילה יש לך שכן רע שאיבד את החזקת כשרות שלו, צריכים להתרחק ממנו כמטחוי קשת. בפרט בחורים צריכים לדעת להתרחק משכן רע, בפנימיה ובבית המדרש ובכל מקום".

לקראת פתיחת הזמן בהיכלי הישיבות, נערך מוקד 'הישיבה' בכוחות מתוגברים להענקת מענה לפונים הרבים הצפויים להתקשר אל המוקד לפני תחילת הזמן ובמהלכו.

1-800-20-18-18

★ שיחת חינם בין השעות 7:30 ל-10:30 בערב

**מתכוננים
לאול!**

לאן אתה הולך?

סיפור מחייו של בן ישיבה // יעקב הלוי.

שלא אוכל לשרוד כאן יותר מכמה שבועות בודדים". ואז... מתוך הכאב העצום הבליחה במוחו ההבנה הבסיסית והמאירה: זו לא התדמית, לא המשגיח ולא ההתנהגות. זו הגאווה, הכבוד העצמי המדומה הוא זה שהוביל אותו למצב הכאוב הזה. הקושי לקבל מרות מהמשגיח ומהר"מ, חוסר היכולת שלו לכופף את הראש בפני מי שגדול ממנו בכחמה במניין ובשנים. הרצון שלו להיות עצמאי, לקבל בעצמו את ההחלטות על כל פרט ופרט ממהלך החיים שלו, מבלי לשעות להוראות הישיבה, ולהנחיות המשגיח, ולדרישות הצוות החינוכי. אלו הם שעמדו בעוכריו והובילו אותו לייסורי הנפש הרבים שעברו עליו.

ירחמיאל מפסיק להתנועע. הוא עומד על מקומו שקוע בסערה הפנימית שכובשת את כל ישותו. הדמעות שוטפות את עיניו, הוא לא שם למתחולל סביבו. התפילה הסתיימה זה מכבר, רוב הבחורים כבר נמצאים בחדר האוכל, תלמידי שיעור א' עושים היכרות ראשונה ביניהם, מתוודעים זה לזה, וירחמיאל עומד ומתפלל, עומד ושופך את לבו בפני הבורא.

**

כשפסע לאחוריו שלוש פסיעות, הבחין ירחמיאל כי הוא נותר לבדו בבית המדרש. מיהר לנגב את פניו שטופות הדמע, וסיים את התפילה באמירת תחנון ועלינו לשבח: בחדר האוכל הוא בקושי מצא מקום, בקרן זווית של שלחן צדדי, ליד הבחורים השקטים שהתביישו לתפוס לעצמם מקום מרכזי יותר.

אך ירחמיאל אינו שת לבו לכך. פניו קורנות בשמחה של התרת ספקות. עכשיו הוא כבר יודע, התפילה המטהרת, והקבלה הגמורה בלב שמכאן הוא יוצא כשהוא תלמיד חכם, אינן חוזרות ריקם. נכון, יש לו הרבה על מה לעבוד, אולי הוא יחטוף פה ושם איזושהי הערה קטנה ואולי אפילו 'שפאכטל' דביק במיוחד מהמשגיח, אבל עכשיו הוא כבר יודע: לישיבה נכנסים כדי לצאת תלמיד חכם, ואם צריך על הדרך לקבל קצת מוסר, או אפילו עונש חלילה, צריך לדעת לקבל את זה בצורה נכונה, בהכנעה ומתוך רצון להשתפר.

"מהישיבה הזאת כבר לא יזרקו אותי", הוא בטוח. "התפילה, חשבון הנפש והקבלה הגמורה שבלב, הבהירו לי בצורה ברורה מאין באתי ולאן אני הולך ואת זאת אני יודע, אני לא הולך למקום שממנו באתי".

לישיבה עם משטר קשוח במיוחד, מה שהוביל ללא מעט היתקלויות קשות בינו ובין הצוות החינוכי, עד שכעבור שנה כבר הפך ירחמיאל לחיה פצועה שאינה מוצאת מקום של מנוחה בישיבה.

בישיבה השלישית הכל היה רגוע יותר, אבל ירחמיאל אינו טיפס. הוא יודע שלישיבה השלישית קשה לקרוא "ישיבה".

עיניו של ירחמיאל עצומות, מכווצות מעט. מצחו חרוט קמטים. שפתותיו מלמלות במתינות את מילות התפילה. הוא כורע ומשתחוה, מיישר את קומתו לפני הזכירו את ה', מתנועע בקצב אחיד, ומאמץ את ליבו בתפילה.

**'מעניין איך קוראים
לבחור הזה, הג'ינג'י, חושב
ירחמיאל לעצמו אך מזהר
לבטל את המחשבה הזאת:
"בעצם, מה זה משנה בכלל,
חבל בכלל לטרוח להכיר
את שמותיהם של הבחורים
כאן, גם ככה אני לא אשרוך
כאן זמן רב", הוא מומלמל
במרירות.**

"סלח לנו אבינו", מכה אגרופו על חזהו, "מחל לנו מלכנו" נשבר לבו בקרבו, "רפאנו", "הישיבה שופטינו".

בשמע קולנו החלה הסערה. ירחמיאל פותח את סגור לבו ומתחיל להשתפך: "בורא עולם, יוצרנו ויצר בראשית, אתה בראת את האדם וציווית על בני ישראל לעסוק בתורתך, אנא, אבי שבשמים, גלוי וידוע לפניך שעז חפצי לעשות רצונך, אך שאור שבעיטה והתקשורת הלקויה שלי עם המשגיחים והר"מים, הם שמעכבים, הם שהופכים אותי לבחור מסוג נחות יותר, שנזרק מישיבה לישיבה, שתמיד מוצא את עצמו דחוי ומושפל. אנא אבא יקה, עזור לי, חלף אותי מהמקום בו אני נמצא, כי אני מרגיש

אגלי זיעה בצבצו על מצחו של ירחמיאל, גולשים במורד לחייו ונוטפים ארצה. בידו האחת הוא גורר מזוודה עתירת ממדים, ובידו האחרת מחזיק שקית גדולה של 'דרשו', המשמשת אכסניה מכובדת לכרך עב כרס מהתלמוד הבבלי. על הכתף תלוי ברישול תיק נשיאה שמאיים בכל רגע לגלוש ארצה, מלא וגדוש גם הוא בספרי קודש.

בזווית העין קולט ירחמיאל עוד ועוד בחורי ישיבות, כל אחד מהם דוחף לפניו או גורר אחריו מזוודה גדולה לא פחות. הם צועדים במרץ, מקווים להספיק לתפוס מקום טוב בבית המדרש.

הבחורים האחרים מרחפים בלכתם, למרות המשא הכבד שהם נושאים עמם. אווירה של התחדשות שוררת בכל, כולם שמחים להיכנס אל הישיבה אחרי שלושת השבועות שבהם נפשו וחילצו עצמותיהם, תוך שהם מקפידים על לימוד יומי קבוע בבית המדרש עם חברותא.

אבל רגליו של ירחמיאל כבדות מתמיד. 'מעניין איך קוראים לבחור הזה, הג'ינג'י, חושב ירחמיאל לעצמו אך ממחר לבטל את המחשבה הזאת: "בעצם, מה זה משנה בכלל, חבל בכלל לטרוח להכיר את שמותיהם של הבחורים כאן, גם ככה אני לא אשרוך כאן זמן רב", הוא ממלמל במרירות.

שלא תבינו לא נכון. ירחמיאל הוא בחור ירא שמים. בכל לבו ונפשו הוא רוצה לצמוח לאילנה רברבא. הוא רוצה לזכות ולהיות תלמיד חכם אמיתי, כזה שבקי בכל חדרי התורה, שידוע להעמיק ולפלפל, להקשות קושיות, וליישב סתירות בעודו מצטט מובאות מכל רחבי הש"ס.

אבל מה לעשות שזה אף פעם לא מצליח לו? לא ברור לו למה, אבל כבר בחודש הראשון שלו בישיבה הקטנה, הוא הצליח להיזרק הביתה לשלושה ימים. ההרגשה הרעה עדיין מציפה אותו, ממלאת את פיו בטעם חמצמצץ בכל פעם כשהוא נזכר באותו מקרה.

אפשר כבר לחשוב, הוא בסך הכל זרק זית אחד על שמוליק ברון, שעד אותו רגע הספיק לזרוק עליו לא פחות מ-15 גלעינים. איתרע מזלו, ובדיוק ברגע שאצבעותיו הקמוצות נפתחו, והזית העסיסי החל לעשות את דרכו לעבר פרצופו מדושן העונג של שמוליק, התייצב המשגיח בפתח חדר האוכל לא עברו דקותיים, ושמוליק כבר עמד מחוץ לישיבה, עושה את דרכו לביתו כשהוא מושפל ומבוזה. ההסברים וההצטדקות לא עזרו לו כלום.

וזה לא נגמר שם. בסוף זמן חורף הודיע לו המשגיח שהוא צריך לחפש לעצמו ישיבה אחרת לזמן הקיץ, והחיפושים לא הניבו תוצאה מהמשוכחות: הוא נפל

לקראת פתיחת הזמן בהיכלי הישיבות, נערך מוקד 'הישיבה' בכוחות מתוגברים להענקת מענה לפונים הרבים הצפויים להתקשר אל המוקד לפני תחילת הזמן ובמהלכו.

1-800-20-18-18 ★ שיחת חינם

מתכוננים
לאולול!

הישיבה

הגליון לבן הישיבה

גליון מס' 50

בן ישיבה יקר

'אלול' מתקרב בצעדי ענק. תיכף יפתח השנה, והתחדשות נפלאה תפקוד את עולם הישיבות, כולו. שוב יתרוגן קול התורה בהיכלי הישיבות, ושבתם איש אל אחוזתו ואיש אל מקומו, אל בית המדרש שמהווה ביתו ומבצרו של תלמיד הישיבה. תיבת נח שבה מוגנים הלומדים מפני המבול השוטף את חוצות הערים במבול של השקפות זרות הרחוקות כרחוק מזרח ממערב מעולמו הטהור והזך של בן הישיבה.

**

מערכת 'הישיבה' שמחה להגיש בפניך את העלון שבידך, ממנו תוכל לשאוב עידוד, חיזוק, עצה והדרכה לקראת זמן 'אלול' וההתחלה המחודשת של פרק נוסף במסע החיים שלך, ושל רבבות תלמידי ישיבה אחרים.

במסגרת מיוחדת וחגיגית זו, המהווה נדבך נוסף לכלל הפעילויות של מוקד 'הישיבה', והעלון היוצא מטעמו מדי חודש בחודשו, מובאת הדרכה יסודית והכרחית לכל בחור ישיבה, מפיהם של מרגן ורבנן גדולי ראשי הישיבות והמשגיחים שליט"א, אשר נאמרו במהלך כינוס בני הישיבות 'סדר הכנה', שנערך מטעם 'דרשו' ומוקד 'הישיבה' המסונף אליו, כמו גם דברי הדרכה שזכינו לשמוע מפיו של המשגיח הגה"צ רבי בנימין פינקל שליט"א, בשיחה מיוחדת לעלון 'הישיבה'.

ויה"ר שיהיו הדברים היוצאים מן הלב, נכנסים אל הלב, שתתקבל מנחתנו לרצון בקרב בני התשחורת שוחרי התורה, ושיעשו הדברים רושם בלב הקוראים. יחד ניכנס אל 'האלול' בצעדים בטוחים, מתוך הרגשה של התחדשות ומתוך קבלה גמורה שנקיים בנו את דברי התוס' בכתובות "שדרך בהולך ללמוד שנעשה אדם גדול".

בברכת התורה

העורך

בקו הזינוק

הרב ישראל ליוש

כדי שהמשך יהיה פורה ומוצלח, אם ברגע זה נשים לב לדברים החשובים באמת, ללמוד ביתר חשק וביתר עוז, למלא את כל הסדרים בצורה הטובה ביותר, להשקיע אך ורק בדברים הרחניים המסובבים את סדר ימינו, או אז גם המשך יהיה כך וכל השנה כולה תהיה כחטיבה אחת של הצלחה מתמדת, המסלול כולו יהיה רצף אחד ארוך של הצלחות קבועות.

אבל אם חלילה ברגע חשוב זה - רגע ההתחלה, יאמר הבחור לעצמו: כמה קשה להתחיל ישר אחרי בין הזמנים במלוא המרץ, לאט לאט נכנס אל העניינים, הוא אף יצדיק את טיעונו שהרי כדאי לעשות זאת בהדרגה, כדי שלא אשבר מהר מדי, מחשבות פסולות אלו יביאו אותו אל מציאות אחרת ושונה לגמרי, מיד הוא יראה איך הוא מזנב אחרי כל חבריו ולא מצליח להגיע אל מה שהוא באמת מסוגל, מהר מאוד הוא ישים לב שהוא פספס את רגע הזינוק, רגע חשוב כל כך, רגע שיש בו את כל הסגולות הטובות כדי להצליח בהמשך הדרך, רגע בו כל הישיבה מתאחדת למטרה אחת ויחידה - **שטייגען!**

היכל המרכזי של ישיבת סלבודקא

מתאחדת למטרה אחת ויחידה - **שטייגען!** רש"י (שמות יט ה) עה"פ **ועתה אם שמוע תשמעו בקולי ושמרתם את בריתי והייתם לי סגולה מכל העמים כי לי כל הארץ** כותב כהן: ועתה אם עתה תקבלו עליכם, יערב לכם מכאן ואילך, שכל התחלות קשות, נשאלת השאלה הרי ההיפך מקשה הוא קל, א"כ רש"י היה צריך לכתוב מכאן ואילך יקל לכם, ומדוע כתב מכאן ואילך יערב לכם, והרי מתיקות ועריבות אינם ההיפך מקושי, אלא התשובה היא שאכן אף אחד אינו מבטיח שזה יהיה קל בהמשך אבל זה יהיה מתוק, אכן ההתחלה קשה ואלי גם ההמשך לא יהיה קל אבל הוא בהחלט יהיה מתוק וערב, כי אם בתחילת הדרך התחלת טוב, עם כל החשק וכל המרץ, אזי ההמשך יהיה ערב ומתוק, כי אתה תחווה את ההצלחות, ותזכה לעלות מעלה מעלה ולמלא אחר כל שאיפותיך הנעלות.

הבה נשכיל לגלות את ההזדמנות החד פעמית העומדת לפתחנו, ניקח את התנופה החזקה ביותר בקו הזינוק, ובעזרת ה' השנה כולה תהיה התחלה אחת ארוכה, וכל רגע ורגע יהיה זינוק מעולה לקראת הרגע הבא.

הם עמדו שניהם על קו הזינוק, טרם החל תחרות הריצה ביניהם, שניהם מלאי מוטיבציה לנצח בתחרות הזו, כל אחד מהם בא עם משנתו הסדורה איך הוא ירוץ יותר טוב, ואילו תנועות רגליים מדודות הוא יעשה כדי להשיג את חברו במרוץ החשוב שעומד להיפתח בכל רגע, במחום מתרוצץ כל העת המחשבות המרגשות על מה שהם עומדים להרוויח אם הם ינצחו, הנה כל מרצם, אונם והונם שהשקיעו כדי להגיע לאן שהגיעו, עומד לבוא לידי ביטוי בדקות הקרובות.

אך מה שקרה הוא שדווקא הטוב מבניהם, זה שבדרך כלל היה רץ יותר טוב, זה שהשקיע יותר בהתכוננויות לקראת המרוץ, דווקא הוא לא השיג את חברו ולא הצליח להגיע ראשון לעבר המטרה, כמוכן שהקהל הגדול שצפה במרוץ התפלא מאוד, כיצד זה קרה? הרי הוא בכמה רמות יותר טוב

מחברו, מה קרה לו היום? השערות רבות עלו בליבותיהם, אולי הוא אינו חש בטוב? אולי הקהל הגדול שצפה בו קצת ריגש אותו והוא נכנס ללחצים מיותרים? שמא נפגע ברגלו טרם המרוץ? ועוד השערות רבות העלו הצופים, אך המומחים שביניהם הבינו מיד את אשר קרה, אמנם הוא יותר טוב מחברו, אבל חברו המנצח השקיע בנקודת הזינוק, הוא לקח תנופה טובה יותר טובה, הוא ריכז את כל מחשבותיו ותנועותיו לרגע ההתחלה, הוא הבין שההתחלה קובעת, וככל שישקיע ברגע הזינוק כך יצליח יותר בהמשך הדרך, ולכן כבר בתחילתו של המרוץ הוא הקדים את חברו וכך לאורך כל מסלול הריצה הוא זכה בעליונות של כמה מטרים טובים על פני חברו.

תלמידים יקרים!!

אלול!! מילה הנושאת בתוכה רעד ופלאות מימי המשפט הקרבים, אך יחד עם זאת היא גם מבשרת על תקווה חדשה העומדת לפתחו של כל תלמיד, זה שעולה בתלמוד תורה מכיתה לכיתה, או בישיבה משיעור לשיעור, זה שכרגע מתבגר ועוזב את התלמוד תורה ונכנס לעולם הנעלה - עולם הישיבות, וגם זה העולה מישיבה קטנה לישיבה גדולה.

כולם עומדים כעת על קו הזינוק, קו ההתחלה, תחילתה של דרך ארוכה שלא עומדת להיגמר לעולם, מסלול עליה במעלות התורה והיראה, מסלול של טיפוס מתמיד בסולם העולה בית ק-ל. בפני כולם עומדת כרגע הזדמנות מיוחדת להתחיל מחדש, ורגע ההתחלה הוא הרגע המכונן, הוא הרגע בו אנו צריכים להשקיע את כל מרצנו וחשקנו,

'אלול' כשר ושמח

ראיון

"הקב"ה אומר לנו: יש לכם משפט, אבל אני רוצה שתחיו. אנא שפרו מעשיכם, נצלו את ימי הרחמים והסליחות כדי להשתפר, ותצאו זכאים בדין."

ביטחון מעוות

"סוג שלישי של אנשים שלוקחים את ה'אלול' בצורה לא נכונה: אלו שיש להם 'ביטחון' בקב"ה. הרי ה' הוא אבא שלנו, נכון? והוא אוהב אותנו. אנחנו הבנים שלו, מה פתאום ישעשה לנו רע? למה שייתן לנו עונש?"

"זאת טעות קשה שגובלת בכפירה. יהודי צריך להאמין שהקב"ה גומל טוב לשומרי מצוותיו וכן חלילה להיפך. המשנ"ב בסימן תקפ"ד ס"ק א' אומה: "ואע"ג שאנו בטוחים שנצא זכאים מהדין, מכל מקום צ"ל ירא וחרד מאימת הדין, וע"י כן יזכר לזכות".

"ביטחון זה לומה: "אני מוסר עצמי לריבוננו של עולם". הוא אומר לקב"ה "ממך אליך אברח", כלשון הרמב"ם. להיות אדיש זה לא ביטחון, זו קרירות. המחשבה צריכה להיות "אני יודע שעכשיו אתה שופט אותי, אני רוצה לברוח, אבל לאיפה אברח? אליך! אל הרבש"ע. אני בורח ממך כי אני מפחד ממך, אבל בורח אליך."

"נכון, אנחנו מאמינים בני מאמינים בוטחים בקב"ה שהוא עושה הטוב בעיניו, ולפעמים אנחנו גם צריכים לעבור דברים לא נעימים, שקשה לנו מאוד לעבור אותם. הקב"ה מנהיג את העולם, ואנחנו צריכים להכיר בכך, אבל אדם שלא מנסה בכלל להתפלל וחלילה סובל מכך, זה לא בגלל שככה רצתה ההשגחה העליונה ודברים שאנחנו לא מבינים, זה פשוט מאוד כי הוא לא התפלל על זה, כי הוא לא תיקן את מעשיו, כי הוא לא התכונן ליום הדין. הטיפשות שלו גרמה לו את זה, לא אף אחד אחר."

ההכנה לאלול בשיאה, חודש אלול עצמו גם עובר בהתרוממות מיוחדת במינה, אבל מה עושים כדי שאחרי שהכל נגמור, במוצאי יום כיפור, בזמן חורף, לא נשכח בכלל שהיה פעם אלול, והתעלות והתרוממות? מה עושים כדי שהתעלות הזו תימשך לכל השנה?

"אפתח באמרה חסידית של הרבי רבי אלימלך מליזענסק זצוק"ל, בעל הנועם אלימלך. הוא אומר על דברי רש"י על הכתוב "אמור ואמרת", "להזהיר גדולים על הקטנים", "להזהיר זה מלשון זוהר החמה. גדולים אלו הימים הגדולים, הימים הנוראים וימי שלושת הרגלים, על הקטנים אלו ימי החולין והשגרה. "להזהיר גדולים על הקטנים", אומר הנועם אלימלך, זה לקחת מהימים הגדולים, שהזוהר שלהם ישליך גם על ימי השגרה, שגם הימים הקטנים יהיו זוהרים, מכוחם של הימים הגדולים."

משפט. תארו לעצמכם אדם שיש לו משפט והוא עלול להישלח למאסר עולם, או אולי לקבל עונש יותר גרוע חלילה. הוא מוזמן לבית המשפט חודש לפני הדין בעניינו, מגיע לבית המשפט, והפקיד אומר לו שראש השופטים מחפש אותך. יש לו פגישה אישית עם השופט הראשי.

"השופט מסביר לו שהמשפט הולך להיות מאוד קשה, וזה לא פשוט לעבור אותו. "אבל אני רוצה לתת לך עצות", אור לו השופט, "אם תציית להן, אני מבטיח לך שתעבור בשלום". האיש הזה ישאל את השופט, למה זכיתי שאתה ככה עוזר לי? השופט אומר לו: "אני דוד שלך, אתה רוצה לעבור את המשפט בשלום, הנה, קח רשימה של עצות. אם תמלא אחריהן אני מבטיח לך שאתה יוצא זכאי בדין, אם לא תציית, אני לא אוכל לעזור לך במשפט עצמו".

"הוא נותן לו עצות קשות לביצוע, הנאשם יכעס עליי? הוא יאמר לו "אתה סתם מפחיד אותי?"

"זו הרי טעות נוראה. הקב"ה הרוב רחמיו וחסדיו העניק לנו את חודש אלול לפני יום הדין, כדי שנוכל לתקן את מעשינו. אנחנו צריכים להיות מאושרים באלול. איזה יופי יש לנו אפשרות לתקן את המעוות, יש לנו אפשרות להתכונן בצורה מיטבית לקראת המשפט הגורלי. כמובן שצריך להיות חרדים ופחדים מיום הדין עצמו, אבל צריך לגשת ליום הדין כמו בן שבא להישפט אצל אביו, צריך פחד, ומתוך פחד צריך גם תקווה וביטחון. לדעת שאנחנו בטוחים שהקב"ה מטה כלפי חסד, שמכל השופטים בעולם, לא יכולנו לבחור שופט טוב יותר."

האדישות הורגת

"יש עוד תפיסה שגויה בקרב חלק מהאנשים, שבגלל הפחד מיום הדין, הם פשוט שוקעים באדישות. כבר לא אכפת להם. יהיה מה שיהיה. "ככה אני וזהו". האדישים הללו לוקים בכפליים. קודם כל הם מראים חוסר פחד מבית המשפט, הם מזלזלים בשופט, במערכת המשפט, על עצם הזלזול במלכו של עולם, הם יקבלו עונש חמור חלילה, ביזיון בית המשפט הוא דבר חמור בכל מקום. נוסף על כך, הם מגיעים למשפט בלי פרקליט, בלי לדעת מה לענות על האישומים שמוטחים בהם, אין להם סיכוי לצאת בשלום מהמשפט הזה."

"אז נכון, לפעמים הם חושבים שבעצם גם בשנה שעברה היה ראש השנה והוא עבר בשלום. זה לא כזה נורא. אבל כמה אנשים בראש השנה האחרון הלכו על רגליהם בריאים ומאושרים, והיום הם כבר לא אתנו? כמה מהם היום חולים במחלות קשות ל"ע? כמה איבדו רח"ל קרוב משפחה, כמה ירדו מנכסיהם?"

המשגיח הגה"צ רבי בנימין פינקל בשיחה מיוחדת ל'הישיבה': "כשבא מישהו ומפחיד אותך מיום הדין, אתה צריך להודות לו, הוא רוצה להציל אותך" ^ "האדישים לאלול לוקים בכפליים: הם גם מודאים שאינם מפחדים ממלכו של עולם, וגם מגיעים ליום הדין כשהם אינם מוכנים כראוי."

אלול בפתח, ולא מעט בחורים מרגישים לא בנוח עם זה. זה מופחיד, מלחיץ, מדברים כל הזמן על יום הדין הקרב ובא. כיצד יש להתכונן לאלול, ומה צריך לדעת כדי שאלול יהיה מנוף לצמיחה והתעלות ביראת שמים ובלימוד התורה, ולא חלילה סוג של חוויה לא נעימה?

"דבר ידוע הוא שבקלם היתה אווירה של פחד. אימת הדין היתה מורגשת בהיכל הישיבה, ובחודש אלול היו הכל מתאמצים לתקן את דרכיהם, לשפר את מעשיהם ולהוסיף זכויות ולימוד תורה לקראת יום הדין. אבל המשגיח ר' חצקל זצ"ל, שהיה מדבר הרבה על אימת הדין, היה קורא לאלול "הימים הנחמדים". זה היה נחמד, אלול נחמד ונעים."

"אין הכוונה לומר חלילה שאין צורך לפחד מיום הדין. חס ושלום לומר דבר כזה. אדישות היא לא פתרון לבעיה. אם נראה אדם שנכנס לים סועה, כשהדגל השחור מתנופף ברוח, ומתחיל להתרחק מהחוף, אנחנו נזעק לעברו, נקרא לו שיחזור חזרה אל החוף, שאם הוא ימשיך להיכנס פנימה הוא עלול חלילה למות. לא נישאר אדישים רק כי זה מאוד מלחיץ ומפחיד. אדישות היא לא פתרון, בשום אופן. מה נאמר לאיש הזה שנכנס ככה לים? נגיד לו "קח את החיים בקלות"? חס ושלום."

יראה ושמחה ביחד

"אלול זה לא "ימי הלחץ" לא "ימי המתח", אלא דווקא "ימי הרחמים והסליחות". רחמים! סליחה! עוזרים לך להתכונן כמו שצריך. אלו ימים כאלו יפים, לא חכמה לברוח מהמציאות. צריך להישאר במציאות ולהתמודד בחכמה עם מה שצופן לנו העתיד. צריך להיכנס לאלול עם יראה ושמחה ביחד."

"מדברים הרי באדם שיש לו אמונה וידוע שיש לו

שואל ומשיב

הרב
בנימין בירנצוויג

יש לך שאלה?

הכתובת למכתבים ושאלות:
עלון מעלה מעלה ת.ד. 43064 ירושלים
או בפקס: 15326261341

בעקבות השאלות הרבות שהגיעו באחרונה למוקד הישיבה, ותוכנם הוא שאלות בענין ההכנה לכניסה לישיבה, החלטנו לתמצת זו לשאלה כללית ומרכזית.

כיצד עלי להתכונן לכניסה לעולמה של ישיבה? האם זה שינוי שמצריך הכנה מיוחדת? ומהי ההכנה הנצרכת?

תשובה:

בחור יקר!

על מנת להתכונן כראוי לכניסה לעולם המרום - 'עולם הישיבה', יש לדעת ולהבין מה אומר המושג המרומם הנקדש והמקודש בעם ישראל - 'הישיבה',

ונתחיל משאלה מסקרנת ומעניינת על תופעה שלא נמצא אותה כמעט בשום מקום בעולם מלבד בהיכלי הישיבות הקדושות, תופעה זו נקראת 'סטנדר', אחד מהסמלים היותר מובהקים של כל בית מדרש ישיבתי, מי המציאה? מי הכניסה כריהוט הכרחי להיכלי הישיבות? ומה היתה המטרה בזה?

לפני שנגלה לך את התגלית המעניינת, ננסה בכמה שורות להסביר ולהאיר את המושג של 'ישיבה' וכן ישיבה, ובזה התגלית תאיר לנו באור יקרות.

האם ההגדרה של ישיבה זה 'מקום תורה' שרבים לומדים בו בצוותא?

טעות מסוימת ישנם שטועים, שהמושג הנעלה 'ישיבה' הוא הגדרה ל'מקום תורה' בו רבים יושבים והוגים בה, והאווירה של מקום זה בונה ושומרת וזה מהות ומעלת 'הישיבה'.

אבל האמת שעיקר מעלת המושג הנעלה והקדוש הזה 'ישיבה' הוא **'בית היוצר לבן תורה בן ישיבה'** - ויסודו הוא כמאמר הגמרא במגילה (כז, ב) 'בית גדול - בית שמגדלים בו תורה' דהיינו יסוד הישיבה הוא לגדל את הנמצא בו בתורה בתפילה ובתבנית האדם שבו על ידי לימוד והשרשת תורת המידות והמוסר.

ולכן הישיבה - היא מקור חיות ללומד בה, ומטרתה לגדל ולרומם את האדם למצב בו הוא יהיה 'בן ישיבה' ובן תורה' שכל מהותו והתייחסותו תהיה לישיבה ולמה שהיא מסמלת - לימוד התורה וקידוש חיי הרוח וביסוסם כמרכז החיות של האדם, לעומת חיי הגשם שנצרכים לקיומו ולהמשך התעלותו בדרגות רוחניות.

ומשום שהישיבה היא מקום להתגדל בתורה ומעלות

הרוחניות, זה א"א לעשות אלא בהתמסרות מוחלטת לחיי הרוח של הישיבה והתנתקות מכל הסובב, רק כך יכול בחור לגדול ולהתגדל.

ידועה אמרתו המכוננת של מרנא החזו"א זיע"א כשנפגש איתו כ"ק מרן האדמו"ר בעל הדברי יואל מסאטמר זצוק"ל ושאלו כיצד אפשר לקיים בימינו את דברי הרמב"ם הידועים בהלכות דעות שכאדם חי בחברת אנשים שהשפעתם רעה, ילך למדבריות ושם ילמד ויתעלה, ואמר לו החזו"א שהיום הישיבות הקדושות הם המדבריות, וכונתו היתה כי רק בישיבות מתנתקים מכל הסובב ואפשר להתגדל, כי א"א להתגדל ברוחניות כשהגשמיים חבוקה ודבוקה באדם.

הישיבה - מי הכניס את הסטנדר להיכלי הישיבות, ומה הייתה מטרתו? מה המעלה של תפילה 'ישיבתית'? היכן נמצא הבית מדרש של 'דרך ארץ קדמה לתורה'?

מעלת התפילה הישיבתית

וכיון שהישיבה - במהותה היא מקום בו גדל ומתעלה האדם הן בתורה והן בכל הליכותיו, לא פלא הוא שהקפידו גדולי הדורות ראשי הישיבות על ענין התפילה בישיבה, כי להתפלל בישיבה זה לא היכי תימצא נוח לקיים מצוות התפילה בלא לצאת מחוץ לכותלי הישיבה, אלא תפילה בישיבה זה מהות בפני עצמה, זו תפילה שמגדלת, תפילה לתכלית של התקרבות לה' - 'מקום רינה של תהיה תפילה' כי התפילה במקום של תורה בחברת עמלי התורה, היא תפילה מרוממת תפילה שמקרבת לה' וממילא היא מגדלת את האדם.

ויסוד 'ישיבה לתורה ולתפילה', שמעתי מהגאון הגדול רבי דוד כהן שליט"א ראש ישיבת חברון, שהביא את דברי הגמרא במגילה (שם) שנחלקו האמוראים בפרוש 'בית גדול' חד אמר - בית שמגדלים בו תורה, וחד אמר

בית שמגדלים בו תפילה, וביאר שפשטות הדברים 'בית שמגדלים' הביאור הוא שלומדים ונבנים ועושים שטייגן הן בתורה והן בתפילה, ולעשות שטייגן ולגדול בתפילה זה רק בישיבה - בתפילה ישיבתית.

החדר אוכל והפנימיה - הבית מדרש של 'דרך ארץ קדמה לתורה'

ולכן גם חדר האוכל והפנימיה, הם חלק בלתי נפרד ממהות הישיבה, כי כמו שהישיבה היא בית גדול לתורה ולתפילה, היא גם בית גדול למידות ודרך ארץ מן הגאון רבי מיכל יהודה לפקוביץ זצוק"ל היה מספר מה ששמע ממורן הגאון רבי יחזקאל סרנא זצוק"ל בעת חנוכת חדר האוכל של ישיבת חברון, שחונכים עכשיו את **הבית מדרש של 'דרך ארץ קדמה לתורה'**, כך היא ההסתכלות האמיתית, החדר אוכל והפנימיה הם לא מקומות של תדלוק לשינה ואכילה בשביל המשך השטייגן בבית מדרש, הם בית מדרש בפני עצמו, בית מדרש שמתגדלים בו בדרך ארץ ובין אדם לחברו, כי בן ישיבה ובן תורה, זה אחד שכל מהותו היא כזו, בתורה במידות בדרך ארץ ומעשים טובים.

'הסטנדר' - המצאתו מותרת ותכליתו

אחרי כל זה, נגיע לשאלת הפתיחה - מי הכניס את 'הסטנדר' להיכלי הישיבות, ומה היתה המטרה בזה?

גילה לנו מרן הרב וולבה זצוק"ל 'שאת הסטנדר הכניס לעולם הישיבות, מרן הסבא מסלבודקא זצוק"ל, וטעמו היה כי ישיבה הוא לא מקום של ריבוי לומדי תורה, שזה יכול להיות גם כשמאות יושבים ליד שולחנות ולומדים, אבל 'סטנדר' **מגדל את האחד**. וכיון שישיבה מטרתה לגדל את הבן תורה את הבן ישיבה, א"כ כל אחד צריך את הגדילה שלו, א"א לגדל את כולם 'ביחד', והסטנדר הוא מגדל את האחד, כי הוא מסמל את הבית מדרש לי האישי בתוך הבית מדרש הכללי. פלאי פלאים!

מעתה דע לך בחור יקר! ההכנה הטובה ביותר להכנס לעולם הישיבה, היא בכך שתדע שאתה לא סתם מגיע למקום תורה פלוני או אלמוני, אלא אתה נכנס לבית שמגדלים בו, בית שאתה צריך להתגדל בו בתורה בדרך ארץ ובתפילה, עצם הידיעה הזו היא תכין אותך לכך שצריך להשקיע בשנים יקרות אלו להתשתדל להתנתק מהסובב אותך מחוץ לישיבה ולהתמסר רק ללימודי הישיבה לתפילה ולהנהגות מרוממות, וכך תצליח בע"ה להגשים את אשר הועידו לך הוריק ומוריק, את אשר מצפה ממך בורא העולם, לגדול בן ישיבה בן תורה מעתה ועד עולם!

הצלחה

בכל מחיה למשל קבלה שרבע שעה בכל סדר אתה לומד ויהי מה. גם אם יש רעידת אדמה, גם אם אתה עייף וכואב לך הראש מאוד מאוד, רבע שעה לימוד זה קיר ברזל, אי אפשר להתווכח אתו.

"עצה טובה נוספת אני רוצה לתת לסיום. אם אדם מרגיש שהוא נכשל בנושא מסוים שוב ושוב, ואינו מצליח להתגבר. כדאי שיקבל על עצמו לפחות ללמוד כל יום בספר מוסר שמדבר על הנושא הזה, וזה עצמו כבר תיקון גדול לעניין, כשלאחר זמן דברי המוסר ודאי יחדרו ללב ויפעלו את פעולתם." "ויהי רצון שנוזה כולנו להיכתב ולהיחתם בספרם של צדיקים גמורים, לחיים טובים ולשלום".

אומר ר' חיים שמואלביץ, שפלטו בן לייש נעץ את החרב כדי שהוא תמיד ייזכר, אם חלילה יפתה אותו היצר לעשות עברה חס ושולם, הוא יביט בחרב ויזכר, אני שהייתי בכזאת דרגה גבוהה, שנעצתי חרב, איך אני רוצה לחטוא בחטא שפל כל כך? ומהיזכרון הזה הוא יעצור את עצמו וימנע עצמו מעבירה.

"זה מה שצריך לעשות גם המשכתו של חודש אלול לתוך השנה. להיזכר מדי פעם באיזו דרגה רוחנית היינו באלול, ומזה לשאוב כח גם לימים שבאמצע השנה. להזהיר גדולים על הקטנים.

"העצה היא באמת לקבל קבלה משמעותית שאותה נקיים

המשך מעמוד קודם

"איך עושים את זה בפועל? נתנו על זה הרבה עצות, והעצה המפורסמת ביותר היא לקחת דבר אחד, קבלה טובה מאלול לכל ימות השנה. אבל אני חושב שצריך לדעת להיות מאוד זהירים בנושא הזה. וכי אלול כולו לא נברא אלא כדי שנקפיד על משהו אחד? נאמר משהו מקפיד יותר על איזושהי חומרה בהלכות שבת. זהו? זה כל מה שאתה לוקח מהאלול!

"הקבלה צריכה להיות שאני מקבל על עצמי להיות אדם שלם, לשאוף ולחזור לשלמות. לא להסתפק בפירוורים קטנים. לבקש ולהתאמץ להשיג את הכל. ר' חיים שמואלביץ אמר על הסיפור של פלטי בן ליש שנעץ חרב ולא עבר אותה במשך שנים. שואל ר' חיים, למה הוא נעץ חרב? הרי הוא יכול בכל רגע להוציא אותה? מה עוזרת החרב? אלא

הכן עצמך לאלול!

כמדי שנה ערך 'דרשו' כינוס מיוחד לבני הישיבות, 'סדר הכנה' בראשות מרנן ורבנן גדולי ראשי הישיבות והמשגיחים שהסבירו במילים ברורות ומדודות מה צריך לדעת בחור שעולה מיישיבה קטנה לישיבה גדולה.

זה כבר הפך למסורת: מדי שנה בשלהי דקייטא מתקבצים אלפי תלמידי ישיבות שסיימו זה עתה את חוק לימודיהם בישיבה הקטנה ובקרוב יעלו לישיבה גדולה. ביראת כבוד ובזריזות יוצאת דופן תופסים הבחורים את מקומותיהם באולם רחב הידיים, וממתנינים בצפייה לשמוע את דבריהם של גדולי ראשי הישיבות והמשגיחים.

הכינוס שנערך ע"י 'דרשו', הנו חלק בלתי נפרד ממערכת של פעולות שמבצע הארגון כדי להגדיל תורה ולהאדירה, לרומם את קרן התורה ולומדיה ולהשיב את לימוד התורה. מרנן ורבנן גדולי הדור זצוק"ל, ויבדלו לחיים טובים ממשיכי דרכם, קברניטי הדור הנוכחי, יאריך ה' ימיהם בטוב ושנותיהם בנעימים, סמכו כולם כאיש אחד את ידיהם על ראשי הארגון, ועודדו אותם בכל פה להמשיך את הפעילות הענפה הכוללת בין היתר לא פחות מ-12 תוכניות לימוד ובחינה שונות, מוקד 'הישיבה' שהפך לכתובת האולטימטיבית של כל בחור ישיבה המעוניין להתייעץ ולקבל מענה מקצועי ודיסקרטי מפי אברכים יר"ש, סדרי בוקר וסדרים בשבתות ובימי שישי בישיבות הקדושות, לימוד הדף היומי בהלכה ועוד ועוד.

גם הפעם נעתרו גדולי ראשי הישיבות והמשגיחים להזמנה, והטריחו עצמם לכבוד המעמד הכביה, שכל כולו הכנה והתארגנות לקראת הכניסה לישיבה גדולה.

זמן שבו אנו פטורים מתורה. אין זמן של פטור. יש צורך של שמירת הבריאות אז יוצאים לבין הזמנים. אבל אין פריקת עול, יש יראת שמים, יש תפילה ככוונה, הכל כמו כל השנה". בסיום דבריו שיבח ראש הישיבה בכל פה את ארגון 'דרשו' והעוסקים במלאכת הקודש בעצם קיום 'סדר הכנה' לתלמידי הישיבות, והפעלת 'מוקד הישיבה' לאורך כל ימות השנה. "כל מי ששייך לזה זו זכות גדולה מאוד, ובעזר ה' נזכה כולנו לגאולה שלמה במהרה", סיכם ראש הישיבה.

מרנן ורבנן גדולי ראשי הישיבות "לשמש את קונו לפי הכוחות שלו"

מרנן ורבנן גדולי ראשי הישיבה בעל 'איילת השחר' שליט"א שמפאת חולשתו לא יכול היה להגיע לכינוס בשנה זו, שיגר מכתב מיוחד לבני הנעורים, בו הוא נותן להם הדרכה ייחודית, בלשון קצרה ומתומצתת כדרכו בקודש, אשר ממנה ניתן ללמוד ולהפיק לקח גדול מאוד:

"כבוד בני הישיבות הקדושים המתאספים לכינוס הכנה

לקראת עלייתם ללמוד בישיבה גדולה, ע"י ארגון 'דרשו', ה' עליהם יחיו.

"כתבו התוס' בכתובות (ס"ג) דדרך הוא בהולך ללמוד שנעשה אדם גדול, ואתם שאתם זוכים לעלות ללמוד בישיבה גדולה אשריכם ואשרי חלקכם.

"רק שכל אחד צריך לדעת שנברא לשמש את קונו לפי הכוחות שלו, ובוודאי שלא לכל אחד יש את אותו הכח כמו לחברו, ואם לא יסתכל על השני יהיה מאושר ויוכל לעלות ולהיות ת"ח וירא שמים.

"ונזכה שכל אחד יזכה להחדיר תורה ויר"ש בלבנו, ויזכה לעלות בתפארת לישראל."

ראש ישיבת סלבודקא הגרמ"ה הירש שליט"א: "לשכוח את העבר"

הגאון הגדול רבי משה הלל הירש שליט"א, ראש ישיבת סלבודקא, דיבר שעה ארוכה אל הבחורים העולים לישיבה גדולה, ונכנס בעובי הקורה, כשהוא עובר מעניין לעניין, ומעניק לשומעי לקחו הדרכה מעשית מפורטת לקראת כניסתם לישיבה הגדולה:

"יש בחורים שבישיבה קטנה לא הצליחו כל כך בלימוד

או בחברה. היה כל מיני דברים שהם עשו או לא עשו, והחליטו על עצמם "אני סוג פלוני או אלמוני". "אני פטפטן", "אני עצלן", "אני לא מסוגל לקום בבוקר מוקדם".

"זה אני! מה אני יכול לעשות?!"

"רבותי, זאת טעות!"

כשאתה נכנס לישיבה גדולה, שכח מהעבר. שכח מכל מה שלא היה מאה אחוז. עכשיו אתה במצב של "פנים חדשות באו לכאן". הכח של ישיבה גדולה הוא עצום. בחור בישיבה גדולה זה בחור שונה, אחר. הסייעתא דשמיא שונה, ההבנה שלכם בכל ענייני החיים גדולה יותר. חייבים לשכוח את העבר, ולפתוח דף חדש, נקי וחלק.

"הדברים אמורים גם כלפי מי שהצליח מאוד בישיבה קטנה והיה מהבחורים הטובים ביותר בשיעור, או אפילו הבחור הטוב ביותר בישיבה. גם לבחור כזה אני אומר: אל תחשוב שכמו שהצלחת בישיבה קטנה תוכל בקלות להמשיך גם בישיבה גדולה.

"האתגרים של ישיבה גדולה הם אתגרים חדשים", סיכם ראש ישיבת סלבודקא שליט"א. "כשאתה נכנס לישיבה גדולה אתה צריך להיות ערוך ומוכן לאתגרים הללו."

מרנן ורבנן גדולי ראשי הישיבות "אין זמן של פטור מתורה"

מרנן ורבנן גדולי ראשי הישיבה הגאון הגדול רבי גרשון אדלשטיין שליט"א, שהטריח עצמו להשתתף במעמד לכבוד התורה ולכבוד לומדיה, מסר גם הוא דברים קצרים ותמציתיים. בראשית דבריו ביאר ראש הישיבה כי כשם שהשכר על לימוד התורה גדול עד מאוד, כמו שאמרו חז"ל "תלמוד תורה כנגד כולם", כך גם העונש על ביטול תורה חלילה הוא גדול מאוד, ועל כן יש להיזהר מאוד

מאוד שלא להיכשל בעוון חמור זה.

"צריך חיזוק להמשיך לעסוק בתורה גם בבין הזמנים" אמר ראש הישיבה. "אין